

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVIII KONFERENCIJA

Vilnius, 2026 m. gegužės 8 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė VU MF
mokslo specialistė Urtė ŽAKARYTĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2026

Mokslo komitetas:

dr. Mindaugas Kvietkauskas
doc. dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Lina Malinauskienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylis
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
dr. Laura Lukavičiūtė-Navickienė
asist. dr. Agnė Abraitienė
gyd. rez. Domas Grigoravičius
doc. dr. Indrė Trečiokienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
dokt. Ignas Karnas
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
lekt. gyd. Andrius Apšega
jaun. asist. dr. Andrius Žučenka
jaun. asist. Ieva Kubiliūtė
prof. dr. Pranas Šerpytis

lekt. Artūras Mackevičius
asist. dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
dr. Audra Brazauskaitė
asist. dr. Diana Sukackienė
asist. dr. Žilvinas Chomanskis
prof. dr. Kristina Ryliškienė
asist. dr. Rokas Borusevičius
doc. dr. Saulius Galgauskas
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
gyd. rez. Kristina Lialytė
gyd. rez. Viktorija Mickevičiūtė
asist. dr. Dalia Krivaitienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas

prof. dr. (HP) Edvardas Danila
prof. dr. Nomeda Rima Valevičienė
asist. dr. Tomas Aukštikalnis
lekt. Mykolas Udrys
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
vyr. lekt. dr. Andrius Bleizgys
gyd. rez. Dominykas Budrys
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dokt. gyd. rez. Ugnė Mickevičiūtė
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigita Lesinskienė
asist. dr. Jelena Stanislavovienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Austėja Zubauskaitė
Giedrė Zdanavičiūtė
Arshia Tabassum Abdul Rahman
Ieva Jankūnaitė
Gabija Balčiūnaitė
Gabrielė Gudelytė
Marija Šarnauskaitė
Antanas Simonas Garuolis
Gabrielė Jurytė
Kornelija Klinkaitė
Nursat Gazizov
Sofija Šestak
Mindaugas Smetaninas
Deimantė Šerniūtė
Eva Kriaučiūnaitė
Edas Leščinskis
Agata Bruzgul
Erika Vaitkutė
Ugnė Mickutė

Gabija Mūraitė
Augustė Melaikaitė
Artemij Morozov
Raminta Kastecakaitė
Gustė Šuliauskaitė
Karolina Karneckaitė
Eglė Žulpaitė
Sylvia Rogoža
Gabrielė Jonauskaitė
Agnė Vasiulytė
Rūta Uksaitė
Roman Blinov
Marija Sarafinaitė
Eglė Valčiukaitė
Paulė Kergytė
Milda Černytė
Julija Grigaitytė
Dovydas Stankevičius
Greta Ramonaitė

Silvija Černiauskaitė
Danial Heidar
Edgaras Zaboras
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabija Marčiulaitytė
Achila Kasandra Lunkė
Meda Petrylaitė
Ernestas Gulbickis
Radvilė Kadytė
Julija Šnipaitytė
Smiltė Vaišvilaitė
Evelina Dakševičiūtė
Alicija Šavareikaitė
Elinga Inčirauskaitė
Milda Eleonora Griciūtė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2026

© Vilniaus universitetas, 2026

ANTROPOGENINĖ MIESTO APLINKA IR JOS POVEIKIS GYVENTOJŲ SVEIKATAI

Autorė. Alivija DEVIATNIKOVA, II kursas.

Vadovė. Dr. Jelena STANISLAVOVIENĖ, Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Sveikatos mokslų instituto Visuomenės sveikatos katedra.

Tikslas. Tyrimas siekia apibrėžti pagrindinius miesto aplinkos elementus, neigiamai veikiančius gyventojų fizinę ir psichinę sveikatą bei nurodyti tikslus miesto infrastruktūros pakitimus, sąlygojančius geresnę gyvenimo kokybę urbanistinėje erdvėje.

Metodai. Mokslinės literatūros apžvalgai panaudoti straipsniai buvo ieškomi naudojant „Web of Science“ ir „ResearchGate“ duomenų bazes. Literatūra buvo atrinkta pagal relevantiškumą ir citavimų skaičių, papildomi duomenys gauti iš PSO ataskaitų.

Rezultatai. Uždarytų pastatų erdvių planavime svarbų vaidmenį turi langų dydis ir jų kryptis (saulės šviesa reguliuoja žmogaus kūno fiziologiją ir cirkadinį ritmą) bei statybos medžiagos ir sistemų maketavimas (netinkamai parenkti didina gyventojų neužkrečiamųjų ligų riziką). Tuo tarpu neestetinis pastato vaizdas veikia asmens psichinę būklę, neigiamai veikia komforto ir saugumo pojūčius. Šiuolaikiniams miestams labiausiai tinka didesni parkai ar sodai su dideliu kiekiu lapuotų medžių, kurių plati laja mažintų saulės spinduliuotę ir temperatūrą bei kovotų su miesto šilumos salos efektu, didinančiu gyventojų šiluminio smūgio riziką. Parkų biologinė įvairovė užtikrina augalijos rezistentiškumą ligoms ir parazitams, didina želdyno natūralumą, kuris savo tarpu palankiai veikia žmogaus psichinę sveikatą. Skatinantis sveiką senėjimą rajono modelis, apimantis rajono įvairumo, saugumo, patogumo, žaliųjų erdvių kiekio, viešojo transporto pasiekiamumo, kultūros ir edukacijos centrų didinimo bei komercinių įstaigų, kamščių, minių mažinimo mechanizmus, teigiamai veikia visus gyventojus, kadangi mažina oro ir triukšmo taršą, eismo įvykių riziką, sensorinę perkrovą, stresą, skatina socialinį bendravimą ir kognityvinių funkcijų palaikymą, didina fizinį aktyvumą, užtikrina saugumą ir pasitenkinimą.

Išvados. Urbanistinė aplinka turi tiesioginį ir netiesioginį poveikį miesto gyventojų fizinei ir psichologinei sveikatai, kaip atskiri miesto elementai, taip ir jų visuma. Apgalvotas miesto planavimas, tvarių ir sveiką elgesį skatinančių erdvių kūrimas bei kompleksinis požiūris į rajonų formavimą tai pagrindiniai veiksniai, mažinantys miestų nepalankią įtaką ekosistemai ir žmogui. Kuriant salutogeninį miestą reikalingas daugialygis, multisektorinis įvairių sričių ekspertų, politinių sprendimų priėmėjų ir gyventojų bendradarbiavimas, užtikrinantis į žmogaus sveikatą orientuotą miestų kūrimą.

Raktažodžiai. Miesto aplinka; miesto gyventojų sveikata; urbanistinės aplinkos poveikis.